

Dronning Dagmar av Danmark och hennes tid.

Fakta och bilder delvis från wikipedia.org.

Historiska uppgifter om 1200-talet kan man finna på dansk och svensk Wikipedia på Internet. Alf Henrikson: *Dansk historia I* är underhållande läsning. Förhållanden i Sverige beskrivs av Dick Harrison i *Jarlens tid*. Böckerna och filmerna om Jan Guillous tempelriddare Arn är passande tidsskildringar.

Margaretha Dragomir, Margareta Dagmar, Margrethe

Dagmar eller **Dagmar** var drottning av Danmark och prinsessa av Böhmen, född i kungaborgen *Vysehrad* i Prag i slutet av 1100-talet och död den 24 maj 1212 i borgen *Riberhus* i Ribe. Hon gifte sig med Valdemar II Sejr år 1205 och flyttade till Danmark. Dagmar var dotter till kung Ottokar I av Böhmen av ätten Przemysliderna och drottning Edel, prinsessa av Meissen. Äktenskapet mellan henne och Valdemar Sejr var tänkt som ett band mellan danskar och slaver i ett storrike. Valdemar Sejr var även kung över vendarerna i norra Tyskland, sedan han erövat landområden där.

Dagmar kom till en erkänd och välomskreven kung i Europa. Hans far Valdemar den store och ärkebiskop Absalon hade fått Valdemar Sejrs farfar Knut Lavard korad som helgon. Det stärkte Valdemar Sejrs status som "kung av Guds nåde" och samtidigt kristendomens roll i Danmark. Drottning Dagmar har i efterhand blivit sägenomspunnen och omskriven i folkvisor, där hon tillskrivs stor godhet. Hon födde 1209 sonen *Valdemar den Unge*, som dödades i en jaktolycka 1231, bara 32 år gammal. Han var samregent med sin far.

Dagmar är gravsatt i Sankt Bendts Kirke i Ringsted på Själland där även sonen och maken vilar.

Läs mer om kyrkan på:

http://sv.wikipedia.org/wiki/Sankt_Bendts_Kirke.

En minnestavla över drottning Dagmar i Sankt Bendts Kirke i Ringsted

"**Drottning Dagmars död**" är en ursprungligen dansk folkvisa om Danmarks drottning Dagmar och hennes välgärningar som kristen och hennes död på Riberhus i Ribe med mera. På danska Wikisource finns hela denna folkvisa upptecknad (på danska). Det finns mycket om dronning Dagmar på Internet.

Dagmars far

Ottokar I, född omkring 1158 och död 15 december 1230, var przemyslidisk kung av Böhmen 1198–1230. Han var son till Vladislav II av Böhmen och far till Margrethe Dragomir, vars make Valdemar II Sejr var kung av Danmark.

Statyn över drottning Dagmar på vällen av den forna borgen *Ribershus* i [Ribe](#)

Dagmars make.

Valdemar II "Segraren" av Danmark, danska *Valdemar "Sejr"*, född 28 juni 1170, död i Vordingborg 28 mars 1241, begravd i Ringsted. Han var hertig av Schleswig (Sönderjylland) från 1182 samt kung av Danmark 1202-1241. Valdemar är känd för sina erövringar i norra Tyskland och Baltikum, men under hans regeringstid hann även det danska stormaktsväldet falla samman. Han var son till Valdemar I Knutsson av Danmark och Sofia av Minsk.

Han gifte sig första gången år 1205 på Ribehus med Margrethe Dragomir, dotter till kung Ottokar I av Böhmen.

År 1206 ledde Valdemar tillsammans med ärkebiskop Anders Sunesen en korstågsflotta till Ösel. År 1212 dog hustrun Margrethe Dragomir. År 1214 gifte Valdemar om sig med Berengaria av Portugal (död 1221) och det beslöts att hans son Valdemar den Unge (1209-1231) skulle bli Danmarks konung.

Denna son blev dock vådaskjuten vid en jakt och avled 1231. Istället blev tre av hans halvbröder kung av Danmark efter varandra.

Sankt Bendts Kirke var fram till mitten av [1300-talet](#) den främsta gravkyrkan för medlemmar av det danska kungahuset.

År 1219 drog Valdemar Sejr med ledungsflottan på korståg till Estland, ditkallad som hjälp av Albert av Riga, som själv försökte erövra Estland. Det är i korståget mot esterna som Dannebrogen, enligt en senare nedtecknad legend, föll ner från himlen i slaget vid Lindanäs. Valdemar segrade i Estland med sin armé, och erövrade landet i Alberts ställe.

Med Helena Guttormsdotter (dotter till Guttorm jarl; änka efter Esbern Snare) fick han sonen Knut Valdemarsson av Danmark (1211 - 1260). Med Berengaria av Portugal fick han barnen:

- Erik Plogpenning (1216-1250)
- Sofie av Danmark (1217-1247)
- Abel av Danmark (ca 1218-1252)
- Kristoffer Valdemarsson av Danmark (ca 1219-1259)

Kung Valdemars jordebok (da. *Kong Valdemars jordebog*, lat. *liber census daniae*) är urkund från 1231 som bland annat innehåller en matrikel över vilka som ägde jord i dåtidens danska välde. Den upprättades på initiativ av kung Valdemar II Sejr. Jordeboken är en viktig historisk källa där många orter i nutidens Danmark, Tyskland, Sverige och Estland nämns för första gången.

Jordeboken omfattar ett antal separata handskrifter, bland annat "Huvudstycket" om kungens avgifter från län och handels-platser, en påvelängd, en kungalängd, en broderlista, en Hallands-, en Femern- och en Falsterlista, två Estlandslistor, en lista över alla danska öar, stadgar för munkar av benediktin-orden, färdbeskrivningen "det danska itinerariet" från Blekinge till Tallinn, en färdbeskrivning från Jylland till Akko i dagens Israel, med mera.

Jordeboken inköptes mot slutet av 1600-talet i Köpenhamn av Johan Gabriel Sparfwenfeldt. Boken delades snart av okänd anledning i två delar, och hopfogades inte förrän under 1800-talet vid Kungliga biblioteket i Stockholm. Boken överlämnades 1929 till det danska Rigsarkivet.

Jyske lov, *Codex Holmiensis* er et manuskript om den danske lov for Jylland, stadfæstet af af Valdemar Sejr. Jyske Lov havde gyldighed for den jyske halvø ned til Ejderen samt på Fyn.^[1]Kongen underskrev den ikke i Jylland, men istedet på det kongelige slot i Vordingborg tidligt i 1241.

Valdemar II Sejrs far

Valdemar I, *Valdemar "den store"*, kung av Danmark 1157-1182. Född 14 januari 1131 som postum son till hertig Knut Lavard. Död 12 maj 1182 i Vordingborg, Danmark.

Valdemar kämpade år 1154-57 om kronan med Knut Magnusson och Sven Grate. År 1157 delade de riket varvid Jylland tillföll Valdemar. Men Sven lät strax efteråt mörda Knut och dödades själv i samband med ett slag mot Valdemar, som blev ensam kung i riket. Han råkade snart i strid med ärkebiskop Eskil som krävde oberoende för kyrkan och denne tvangs år 1161 till flera års exil. Däremot fick Valdemar under hela sin regering helhjärtat stöd in- och ut- rikespolitiskt av Roskilde-biskopen Absalon Hvide som år 1177 blev Eskils efterträdare på ärkestolen. Bl.a. angrep de i samverkan de hedniska vänderna och intog år 1169 Rügen, en början till den expansion längs Östersjöns sydkust som fullföljdes av Valdemars söner Knut Valdemarsson och Valdemar II Sejr.

Gift 23 oktober 1157 i Viborg, Danmark, med Sofia av Minsk.

Barn:

1. Knut IV, född 1163, kung av Danmark.
2. Valdemar II Sejr, född 1170-05-09, kung av Danmark.
3. Helena Valdemarsdotter av Danmark, gift 1202 med greve Wilhelm den fete av Lüneburg.
4. Rikissa av Danmark, gm svenske kungen Erik Knutsson.
5. Sofia Valdemarsdotter av Danmark, gm Siegfried III av Orlamünde.
6. Margarete, nunna i Roskilde.
7. Marie, nunna i Roskilde.
8. Ingeborg av Danmark, fransk drottning, född cirka 1175, gift 1193 med Filip II August av Frankrike.

Valdemar II Sejrs äldre bror, kung före honom

Knut VI, da. *Knud VI*, född 1162, död 12 november 1202, kung av Danmark från 1182. Han var äldste son till Valdemar den store och Sofia av Minsk och gifte sig med Henrik Lejonets dotter Gertrud. Äktenskapet blev barnlöst och Knut kom att efterträdas av sin bror Valdemar Sejr.

Under Knut VI:s tid som kung flyttades den danska gränsen fram till Elbe och bestämmelser utfärdade av Knut infördes i Skånelagen, den första nedtecknade danska landskapslagen.

Valdemars och Knuds farfar

Knut Lavard (på danska **Knud Lavard**), född i mitten av 1090-talet, död i Haraldsted den 7 januari 1131. Dansk prins och helgon inom Romersk-katolska kyrkan. Titeln *lavard* motsvarar engelskans *lord*.

Knut var son till den danske kungen Erik Ejegod som dock dog redan 1103 innan Knut hunnit fylla ens tio år. Han kom därför inte i fråga som faderns efterträdare, vilken i stället blev hans farbror Niels. Denne utnämnde 1115 Knut till jarl över Slesvig. Som sådan kom Knut att bedriva framgångsrika krig mot de omgivande hedniska venderna, och när dessas egen fursteätt 1129 utslocknat utsågs Knut av den tyske kungen Lothar till deras nye furste ("knéz"). Över huvud taget kom Knut att orientera sig mycket mot Tyskland, vilket väckte visst ont blod i hans gamla hemland. I sitt nya vendiska furstendöme tvingades han 1129 nedkämpa obotritiske furst Niklots revolt.

Härtill kom att Knut för sin yngre kusin, kung Niels son Magnus den Starke, framstod som en allvarlig konkurrent som dansk tronföljare. Efter att förgäves ha försökt hetsa sin far mot kusinen (något som i stor utsträckning förhindrades av faderns ansedda hustru Margareta Fredkulla) lät Magnus mörda Knut när denne den 7 januari 1131 var på väg att hälsa på en annan kusin, Knut den heliges dotter Cecilia.

Mordet på Knut ledde dock inte till att Magnus blev dansk kung utan i stället till ett uppror mot denne och hans far. Upproret kulminerade i slaget vid Fotevik 1134 där Magnus stupade och Niels flydde.

Härefter följde ett antal år av tronstrider innan Knuts postumt födde son Valdemar den store 1157 tillskansade sig makten och stabiliserade den danska kungamakten. Det var också Valdemar som 1169 lyckades utverka påvlig helgonförklaring av fadern. Knuts döds- och helgondag var i äldre tid knutsdagen, vilken dock senare flyttades till den nuvarande placeringen den 13 januari.

Kort efter Knuts död uppstod i Slesvig och senare i andra delar av Danmark och östersjöområdet särskilda köpmannagillen helgade åt denne, de så kallade Knutsgillena.

Knut Lavard gifte sig 1116/1118 med **Ingeborg av Kiev**. Paret fick följande barn:

1. Margareta, gift med skånske stormannen Stig Hvitedr (stupade 1151)
2. Kristina, gift med och skild från kung Magnus IV "den blinde" av Norge (stupade 1139)
3. Katarina, gift med Prislav av Lolland (död 1172/1175)

Valdemar Sejrs tre söner med Berengaría,

Erik Plogpenning, född 1216, död 10 augusti 1250 (mördad), kung av Danmark från 1241. Son till Valdemar II Sejr av Danmark. Bror till Abel av Danmark och Kristofer I av Danmark. Gift 9 oktober 1239 med Jutta av Sachsen.

Erik Plogpenning lade skatt på alla Danmarks plogar, därav namnet.

Hans bröder stred ofta med honom, och hans bror, hertig Abel av Slesvig lät 1250 mörda honom. Efter döden blev Erik ärad som helgon, men det blev aldrig kyrkligt stadsfäst.

Barn:

1. Sofia Eriksdotter av Danmark, gift med Valdemar Birgersson av Sverige.
2. Jutta av Danmark, älskarinna till Valdemar Birgersson av Sverige.
3. Agnes av Danmark
4. Ingeborg av Danmark, norsk drottning, gift med Magnus Lagaböter.

Abel, född 1218 död 1252, kung i Danmark 1250-1252, hertig av Slesvig. Andre sonen till Valdemar Sejr och Berengaria av Portugal, dvs bror till Erik Plogpenning. Gift med Mechtild av Holstein, dotter till greve Adolf IV av Holstein i hennes första giftermål, hon gifte sig sedan med Birger jarl.

Strax efter faderns död (1241) kom han i tvist med sin äldre bror, kung Erik Plogpenning, och brytningen blev än svårare, då han 1246 tog sina svågrar, de holsteinske grevarna, i försvar mot brodern. Efter en ny kamp 1250 nödgades han underkasta sig, men då Erik kort därefter förtroendefullt besökte honom på hans borg i Slien, blev Erik tagen till fånga och överlämnad till en personlig avundsman, som lät mörda honom. Abel blev strax därefter vald till konung och krönt, sedan han tillsammans med 24 adelsmän avlagt ed på att han vore oskyldig till mordet; dock straffade han aldrig upphovsmännen därtill.

Han torde ha varit den dugligaste av de tre bröderna, åvägabragte hastigt fred och ro i riket samt utfärdade 1251 en förträfflig lag i detta syfte. Likaledes strävade han att främja handeln, mest dock genom att gynna hansastäderna. Den 30 juni 1252 stupade han under ett tåg mot nordfriserna. Enligt folktron spökar han som "den vilda jakten" till straff för brodermordet. Kronan övergick till hans yngre bror Kristoffer, men hans ätt härskade till 1375 som hertigar, i ständig fejd med länsherren, den danske konungen. Hans änka gifte sig 1261 med Birger jarl i Sverige och dog 1288.

Abels förhållande till brodern är ämne för Oehlenschlägers sorgespel

Erik og Abel.

Barn: Valdemar III, död 1257
Erik I, c:a 1240-1272
Sofia, c:a 1240-1284
Abel, 1252-1279

Kristofer I, da. *Christoffer I*, född 1219, död 29 maj 1259, kung av Danmark från 1252. Yngste son till Valdemar Sejr och drottning Berengaria, bror till Erik Plogpenning och Abel. Gift med Margareta Sambiria av Pommerellen.

Utnämndes av fadern till "herre" över Lolland och Falster och understödde 1247 sin broder Abel i striden mot den äldste brodern, konung Erik Plogpenning; han blev tillfångatagen av kungen 1248, men försonades med denne. Sedan Erik mördats 1250 och Abel stupat i kriget mot friserna 1252, lät Kristoffer välja sig till konung på Viborgs landsting och kröntes i Lund samma år, trots att han året förut lovat understödja brorsonen Valdemars val till konung, vilket lade fröet till den långvariga kampen mellan kungahusets två linjer.

Kristoffer själv beskrivs som hänsynslös och våldsam, och hans regering kom att vara delaktig i en rad strider och oroligheter. Han kom genast i krig med grevarna av Holstein, som ville tillförsäkra sin systerson Valdemar förläningen av Slesvig, vilket också Kristoffer 1254 tvingades gå med på. 1256 gjorde den lägsta allmogen "kaadnerne", d.v.s. torparna, våldsamt uppror mot adeln, och först 1258 lyckades Kristoffer kuva dem. Samtidigt gjorde konung Håkan Håkansson av Norge en plundringsråd till Halland, men slöt året därpå fred med Kristoffer, och till och med ett förbund. Vid hertig Valdemars död 1257 ville Kristoffer annektera Slesvig som hemfallet län, men råkade därigenom på nytt i bråk med grevarna av Holstein, som ville tillförsäkra länet åt Erik, den yngre brodern. Till detta kom även slutligen en bitter tvist med ärkebiskop Jacob Erlandsen i Lund om kyrkans ställning gentemot kungamakten, och då denna strid tilltog i styrka, lät Kristoffer i februari 1259 fängsla ärkebiskopen. Detta medförde incidenter över en stor del av landet och även ett angrepp av furst Jarimar av Rügen på Köpenhamn som slutade med att staden intogs. Mitt under alla dessa svårigheter avled Kristoffer 29 maj 1259 i Ribe, vissa tror att han blev förgiftad av en abbot vid namn Arnfast. Han hade 1248 äktat Margareta, dotter till hertig Sambor II av Pommerellen, och hon övertog regerandet för sin unge son Erik Klipping. En dotter Mechtild följde 1271 med markgreven Albrekt av Brandenburg.

Barn:

Erik Klipping (1249-1286), kung Erik V av Danmark

Margareta (död 1306), gift med greve Johan II av Holstein (död 1320/1322)

Dannebrogen är Danmarks flagga, enligt legenden fallen från skyarna under ett av Valdemar Sejrs slag i Estland under tidigt 1200-tal. Den är därmed världens äldsta nu officiella flagga.

National- och handelsflaggan är röd med vitt kors. Örlogsflaggan har två röda tungor. Kungen för örlogsflaggan med riksvapnet i stort fyrkantigt vitt fält i mitten.

Den svenska flaggan är antagligen skapad med den danska flaggan som förebild, men med färgerna från riksvapnet Tre kronor. I och med detta så lade Dannebrogen grunden för den nordiska tradition av korsflaggor som utvecklades vidare på 1800-talet. Historiker menar att även Englands flagga har sitt ursprung ur Dannebrogen då den är en direkt omvänd dansk flagga, med rött kors och vita fält. England styrdes under tiden för flaggans skapande av normander, som var av norskt och danskt ursprung och förde nära kontakter med sina nordiska stamländer.

Två ärkebiskopar på Valdemar den stores och Knut VI:s tid.

Absalon, född 1128, död 21 mars 1201, son till Asser Skjalmsen (Hvide), dansk kyrkoman och statsman; biskop av Roskilde 1158–1191, ärkebiskop av Lund från 1177; ärkebiskop och historiker i Roskilde, Danmark. Absalon var fosterbror till kung Valdemar Knutsson och bror till stormannen Esbern Snare.

Absalon studerade teologi och kyrkorätt i Paris, blev redan vid 30 års ålder biskop av Roskilde, och grundade Köpenhamn genom att 1167 anlägga en biskopsborg med kloster vid byn Havn, där en köpstad sedan växte fram. Han samarbetade tätt med kung Valdemar. Bland annat angrep de i samverkan de hedniska vänderna och intog 1169 Rügen. År 1177 blev han biskop Eskils efterträdare på ärkebiskopstolen i Lunds stift. Absalons egen "klerk", Saxo Grammaticus, beskriver i sin krönika "Gesta Danorum" (Danernas bedrifter) även Absalons bedrifter i beundrande ordalag.

Sedan Absalon hade tillsatt själländska stormän som länsherrar i Skåneland, krävt att de skåneländska prästerna skulle leva i celibat, samt krävt att allmogen skulle avstå från tio procent av all gröda i skatt till biskopen (så kallat biskopstionde) utbröt ett folkligt uppror i Skåneland. Absalons borg i Sövdesjön anfölls och plundrades, men Absalon lyckades fly oskadd. Absalon lade därefter interdikt över hela Skåneland. Det innebar att kyrkorna inte fick dela ut de heliga sakramenten, samt att ingen skåneländare fick begravas i vigd jord.

Absalon återvände 1181 till Skåneland tillsammans med kung Valdemar och en här för att slå ner det skånska upproret. Efter en rad slag, inte minst det omfattande slaget vid Dysie Bro år 1181 besegrades de skåneländska bondehärerna slutligen i slaget vid Höje å 1182.

Ärkebiskop Eskil, född cirka 1100, död 1181/1182, var ärkebiskop i Lunds stift.

Eskil var av förnäm börd och vistades i sin ungdom många år utomlands, mest i Hildesheim och Clairvaux. Där knöt han nära vänskapband med den namnkunnige abboten Bernhard av Clairvaux, den tidens mest framstående man inom kyrkan. 1131 blev han domprost i Lund, 1134 biskop i Roskilde och 1137 ärkebiskop i Lund efter sin farbror Ascer. Som biskop råkade han i strid med Erik Emune. Som ärkebiskop kämpade han mot dennes brorson Olof, som försökte bli kung. Redan 1135 instiftade Eskil S:t Peters kloster i Næstved, 1144 Herrevadskloster i Skåne och 1145 Esum kloster i norra Själland. 1145 kunde han inviga Lunds domkyrka i närvaro av biskopar från hela Norden.

Ett nytt ärkestift upprättades 1152 i Nidaros, dit Norge, Island och de övriga stiftet i väster överfördes. Ärkebiskopen av Bremen gjorde då ett sista försök att hävda sina gamla anspråk på kyrklig överhöghet över Norden. Han understöddes av tyske kejsaren Fredrik Barbarossa, men Eskil kämpade emot och genomdrev sin sak med påvarnas bistånd. När han av detta skäl reste till Clairvaux och därifrån 1156 till Rom, hölls han en tid fånge av kejsaren. Som påvens legat fick Eskil 1164 uppdraget att inviga nordens tredje ärkebiskop, den förste ärkebiskopen i Uppsala. I striden mellan Sven Grate och Knut Magnusson stod han först på Knuts sida och blev därför tillfångatagen av Sven, men de försonades sedan, eftersom Sven skänkte ärkebiskops-stolen stora gods i Skåne och på Bornholm. Men snart utbröt ny strid, och Eskil hjälpte 1154 de två motkungarna.

Han var även i strid mot kung Valdemar den store under lång tid och måste 1161-1168 leva utomlands. Han vistades mest i Clairvaux. Först genom Absalon Hvides medling fick han återvända. Han deltog 1169 i det avgörande tåget mot vänderna och även i kriget 1171. Han kröntes 1170 Valdemars son Knut, varvid det bestämdes, att den äkta sonen gick före frillosonen, hertig Kristofer. Den skånska kyrkolagen är sannolikt tillkommen strax efteråt. Till slut fick Eskil 1177 tillåtelse av påven att lägga ner sin värdighet som ärkebiskop till förmån för Absalon, och därigenom uppfylldes hans länge närda önskan att bli klosterbroder i Clairvaux.

Forskning om Dagmar och hennes tid

Saxos "Gesta Danorum" är ett språkligt mästerverk på latin över Valdemarstiden, danernas sista politiska storhetstid. Saxo var sekreterare åt biskop Absalon och fick tillnamnet Grammaticus (stilisten).

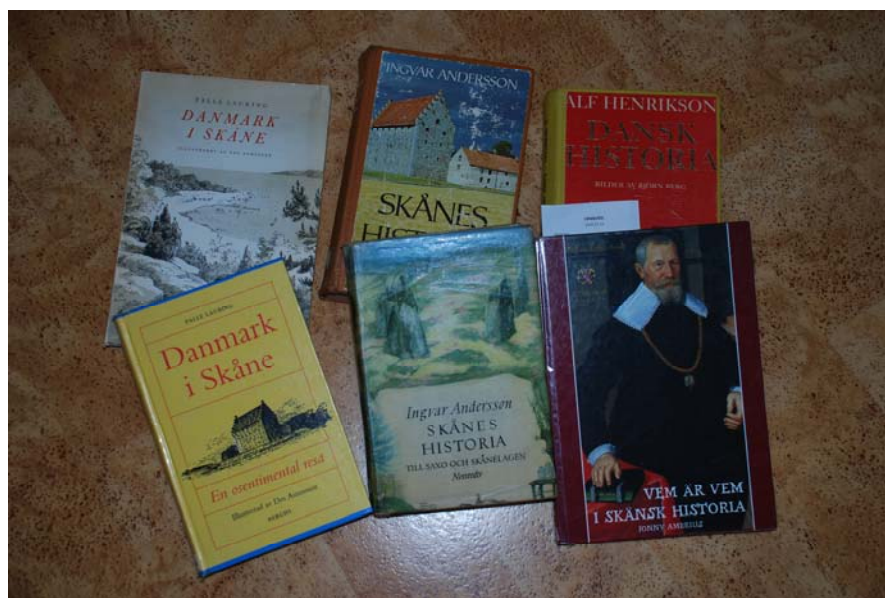
Ett antal "historiska visor" av okända författare anknyter till berömd persons namn och händelser i tiden. De är dock mestadels ganska ohistoriska och det är kärleksmotivet som är viktigast. Tre s.k. viskretsar är särskilt kända, nämligen de om

1. Valdemar den Store och hans frilla Tove och systemen Liden Kirsten.
2. Valdemar Sejr och hans två drottningar.
3. Erik Glipping och hans motståndare Marsk Stig.

I den andra kretsen ingår visorna: "Dronning Dagmar och Junker Strange", "Dronning Dagmars Bryllup", "Dronning Dagmars död" och "Dronning Bengerd".

Sockeln till statyn av Dagmar vid Riberhus på Jylland.

Några böcker om skånskt 1200-tal och annat skånsk-danskt.

Några bilder från Sct Bendts Kirke i Ringsted 3 juni 2009.

Minnestavla på tjeckiska och danska över drottning Dagmar.

Fresk (kalkmålning, 1919) med drottning Dagmar. Texten i fri översättning: "Din solskenssjäl steg dit varifrån den kom och här hos oss blev din grav uppbruten och plundrad. Guds ängel, Dagmar, bed vår frälsare om att hela det som i Danmarks land är söndertaget. Thor Lange."
 Vykort med Dagmarkorset, minnestavlan och målningen kan köpas i kyrkan.

Minnesstenar över Valdemar II, Danmarks konung och drottning Dagmar, hans äkta hustru.

Sct Bendts Kirke från torget i Ringsted.

Dagmarkorset

På 750-årsdagen av drottning Dagsmars död den 24 maj 1962 skänktes en kopia av Dagmarkorset till Sct Bendts kirke. Kopian visas i en monter i kyrkan. Originalen, ett bysantiskt arbete från omkring år 1000, förvaras på Danmarks Nationalmuseum. Smycket är fotograferat från båda sidor. Korset på bilden är något förstorat. Kopior i guld och emalj finns att köpa för c:a 11 000 dkr i juveleraraffärer liksom enklare modeller av silver eller guld i varierande storlek och vikt.

Dannebrogflaggan. På Valdemarsdag den 15 juni 1919 var det 700 år sedan flaggen enligt legenden föll från himlen under slaget vid Tallin i Estland. Till minne av händelsen släpptes 1919 en flagga från en flygmaskin över Ringsted. Den togs till kyrka och hängde på en vägg till 1997 då den efter rengjordes på Nationalmuseet i Brede och placerades i en monter i kyrkan.